

A photograph of two young girls playing in the snow. The girl in the foreground is wearing a red patterned snow suit and is smiling with her eyes closed. The girl in the background is wearing a red beanie, glasses, and a red jacket, also smiling. They are in front of a brick building with large windows.

En by med små forskjeller, og store muligheter.

Arbeiderpartiets budsjettforslag og
handlings- og økonomiplan 2025-2028

Innhold

Budsjettvedtak 2024	3
Innledning: En by med små forskjeller og store muligheter	4
Helse og velferd	5
Oppvekst og utdanning	10
Kultur, idrett og frivillighet	14
Bærekraftig byutvikling	16
Studentbyen Trondheim	18
Inndekning	19
Tabeller	20

Budsjettvedtak 2024

Bystyret vedtar Byrådets forslag til handlings- og økonomiplan 2025-2028 - Budsjett 2025 som ble lagt frem av byrådet 23.10.2024 med de endringer som fremgår av budsjettdokumentet fra Arbeiderpartiet.

En by med små forskjeller og store muligheter

Arbeiderpartiets visjon for Trondheim er en by med små forskjeller og store muligheter. Vårt mål er å sikre trygghet for morgendagen og tro på fremtiden, og dette får vi til gjennom et sterkt fellesskap.

Under 20 år med Arbeiderpartiet ved roret ble velferden i Trondheim bygget ut med trygg økonomisk styring. Vi investerte én million kroner i skolene hver dag, var første storby med full barnehagedekning, og bygget rekordmange sykehjemsplasser. Samtidig styrte vi ansvarlig og satte av penger for fremtiden. Den ansvarlige styringa, sammen med ekstra midler fra regjeringen, gjør at Trondheim er bedre rustet til å møte dagens utfordringer.

Arbeiderpartiet er tydelige på at vi løser de store oppgavene best i fellesskap. Privatisering av velferdstjenestene løser ikke utfordringene vi står overfor, og vi mener eldreomsorgen trenger flere ansatte, og ikke flere anbudsrunder. Vi prioriterer å styrke bemanningen og sikre trygge møteplasser for eldre, som bydelskaféer. Byrådet kutter, men vi viser med vårt budsjett at det er fullt mulig å prioritere fellesskap og velferd. Trondheim skal ha en god og trygg eldreomsorg.

Trondheimsskolen skal være et sted der alle elever kan lykkes. Elever skal kunne lære med både hode og hender, og derfor ønsker vi en mer praktisk skole. Penger til skolen er ikke bare en kostnad, men først og fremst en investering i barnas og byens fremtid. Arbeiderpartiet er tydelig på at skolen ikke tåler flere kutt, og med vårt budsjett viser vi at det er mulig å styrke bemanningen i skolene, istedenfor å kutte i eiendomsskatten, slik Høyrebyrådet gjør.

Vi må også kutte utslipp samtidig som vi skaper arbeidsplasser. Mange av kommunens bygg trenger oppgradering, og byggebransjen står overfor krevende tider. Arbeiderpartiet vil bruke penger på å rehabilitere gamle bygg for å redusere energiforbruket, gjøre byggene bedre og skape nye arbeidsplasser. Dette er en investering i fremtiden, og det kutter utslipp, er bra for økonomien, og bra for utviklingen av byen vår.

I urolige tider vil Arbeiderpartiet prioritere det aller viktigste som gir folk tilbake tryggheten i hverdagen. Vårt alternative budsjett viser en annen retning for byen vår, der vi gir folk trygghet for morgendagen og tro på fremtiden.

Helse og velferd

Eldreomsorg

Eldreomsorg er den viktigste saken for Arbeiderpartiet. Vi blir flere eldre, og innen 2040 blir vi dobbelt så mange over 80 år.

Det viktige i politikken er å legge til rette slik at eldre kan leve et så aktivt og selvstendig liv som mulig. De fleste eldre er "spreke" langt opp i årene, og det har vi som utgangspunkt når vi former vår eldrepolitikk. Alle forebyggende og helsefremmende tiltak er derfor viktig.

Vi lever lengre og de fleste av oss vil trenge hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjenester de siste årene av livet. Omsorgen skal ivareta mange ulike behov, og eldre skal være trygge på at fellesskapet stiller opp hvis det blir behov for tilrettelegging og hjelp. For Arbeiderpartiet er det viktig at trygghet og verdighet skal prege omsorgen.

Vi fortsetter å øke bemanningen i sykehjemmene. Trondheim Arbeiderparti garanterer at alle som har behov, vil få tilbud om sykehjemsplass. Arbeiderpartiet vil satse på bydelskafene som viktige møtesteder.

Det viktigste i eldreomsorgen er personale, tid og kompetanse. Rekruttering av kvalifisert personell er en utfordring som alle forventer vil bli større i årene som kommer. Det er god arbeidsgiverpolitikk, god rekrutteringspolitikk og godt for beboere i sykehjem, at ansatte i eldreomsorgen jobber i hele og faste stillinger. Ansvarsfordeling av arbeidsoppgaver mellom ulike yrkesgrupper må bli bedre definert slik at kompetansen utnyttes på rett sted til rett tid. Helsepersonell skal tilbys langsiktige kompetanseplaner, og vi vil styrke fagmiljøene rundt brukere med spesielle behov.

Arbeiderpartiet vil bygge Heimdal helse- og velferdssenter og Søbstad helsehus, og vi setter av penger til dette i budsjettet.

Drift – Eldreomsorg

Styrke helse- og velferdssentrene

(100) 400 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil sikre at det blir flere ansatte og bedre omsorg, istedenfor å kutte i omsorgen slik som byrådet foreslår. Arbeiderpartiet vil sikre kvalitet i eldreomsorgen ved å bruke 400 millioner kroner mer gjennom hele perioden.

Byrådet har foreslått å kutte ut serviceverter i helgene og vil fjerne dagens ordning med aktivtører. Gjennom aktiviteter og tilbud bidrar aktivtører til å gi eldre en mer meningsfull hverdag, og serviceverten er viktig for å skape matglede rundt måltider og avlaste

pleiepersonalet for kjøkkentjenesten. Arbeiderpartiet vil fortsatt ha aktivitører og serviceverter. Byrådet foreslår også å kutte antall fagdager. Arbeiderpartiet prioriterer kompetanseheving og bevarer antall fagdager, noe som er mulig ved å bevare dagens driftsramme.

Gratis trygghetsalarm for alle

(2,5) 10 millioner totalt

Byrådet foreslår å innføre egenandeler på trygghetsalarmer, et tiltak som i dag gir trygghet til mange eldre. Arbeiderpartiet vil legge til rette for at eldre kan bo hjemme lengst mulig, og gratis trygghetsalarm er viktig for å skape nødvendig trygghet og få hjelp dersom man trenger det. Arbeiderpartiet vil sikre universelle velferdsgoder, og bruker derfor 2,5 millioner kroner hvert år på å stanse byrådets innsparingstiltak.

Investeringer – Eldreomsorg

Nytt Sjøbstad helsehus

261,50 millioner totalt

Trondheim trenger flere sykehjemsplasser, og Arbeiderpartiet ønsker derfor å sikre at planene for nytt Sjøbstad helsehus realiseres raskere. Arbeiderpartiet har alltid vært opptatt av nok sykehjemsplasser, og med våre prioriteringer viser vi at det er mulig å framskynde arbeidet.

Helse

Arbeiderpartiet prioriterer helse og livskvalitet i sitt budsjettforslag. For å sikre tilgjengelige og gode tjenester innen psykisk helse og rus, styrkes lavterskeltilbudene og viktige dag- og rehabiliteringstilbud videreføres. I tillegg økes rammene for bo- og aktivitetstilbud slik at flere kan få den støtten de trenger for å leve gode liv. Arbeiderpartiet legger vekt på å ivareta de som trenger det mest og på å styrke tjenester som fremmer inkludering og mestring i hverdagen.

Drift - Helse

Lavterskeltilbud psykisk helse og rus

(3,7) 14,8 millioner totalt

Arbeiderpartiet styrker kommunens arbeid med psykisk helse og rus for voksne med 14,8 millioner i perioden. Dette skyldes et økende behov for psykisk helse- og rustjenester, samt en betydelig økning i antall henvendelser.

Bevare Brygga

(2) 8 millioner totalt

Byrådet foreslår å kutte i arbeidsrettet rusrehabilitering. Arbeiderpartiet mener det er viktig å bevare dette tilbudet og bevilger 2 millioner kroner hvert år i perioden.

Bevare treffstedet for psykisk helse og rus i Klæbu

(1,8) 7,2 millioner totalt

Byrådet foreslår å legge ned treffsted for psykisk helse og rus i Klæbu. Arbeiderpartiet vil bevare dagtilbudene innen psykisk helse og rus, og dagtilbudet i Klæbu er et viktig tilbud for dem som bor i området.

Styrking av BOA

(10) 40 millioner totalt

Beboerne i BOA skal ha muligheten til å leve gode liv, i små og store fellesskap. Varierte botilbud, gode arbeids- og aktivitetstilbud, og dedikerte og kompetente ansatte bidrar til dette. Arbeiderpartiet vil styrke området med 40 millioner i perioden. Arbeiderpartiet har tillit til at iverksatte organisatoriske endringer og satsing på kompetanse og nærledelse vil gi innbyggere med mennesker med nedsatt funksjonsevne et bedre og mer koordinert bo- og aktivitetstilbud.

Velferd og inkludering

Arbeid til alle er jobb nummer én. Verdier må skapes før de kan deles. Fordeler vi verdiene godt, skaper vi også et samfunn med små forskjeller og store muligheter. Vi vil satse på å få flere unge inn i arbeid gjennom å gi dem flere muligheter inn i arbeidslivet.

Arbeiderpartiet vil jobbe for ytelsesnivåer som gir folk mulighet til å leve verdige liv. Vi vil sørge for at de mest økonomisk sårbare får støtte som gir rom for å fokusere på arbeid og deltakelse i samfunnet.

En trygg bolig er en grunnleggende rettighet. For å sikre dette vil Arbeiderpartiet utvide tilbudet av rimelige utleieboliger og leie-til-eie-ordninger. Dette innebærer samarbeid med non-profit-aktører, samtidig som vi benytter handlingsrommet i kommunens boligtilbud. Vi vil prioritere de mest utsatte gruppene gjennom å styrke boligtilbudet i rus og psykisk helse.

Drift - Velferd og inkludering

Øke sosialhjelpssatser i flerbarnsfamilier

(5) 26 millioner totalt

Arbeiderpartiet gir totalt 26 millioner kroner mer til sosialhjelp i perioden til flerbarnsfamilier. Dette vil bidra til å lette situasjonen for mange som i dag står i en krevende økonomisk situasjon.

Bevare Dialogsenteret

(3) 12 millioner totalt

Byrådet vil legge ned Dialogsenteret i Trondheim. Dialogsenteret gjør en uvurderlig innsats for mangfoldet i Trondheim. De bidrar til å styrke integreringsarbeidet i Trondheim gjennom å tilby en møteplass for informasjon og dialog mellom innvandrere, myndigheter og majoritetsbefolkningen.

Verbalforslag – Helse og Velferd

Satse på bydelskaféene

Bydelskaféene er viktige sosiale møteplasser. Arbeiderpartiet vil støtte driften ved å tilby gratis husleie og driftsmidler utenom kafedriften. Byrådet bes utrede ulike driftsformer for å sikre drift av bydelskaféene.

Serviceverter også i helgene

Måltidene er en viktig del av hverdagen for beboerne i sykehjemmene og god ernæring er viktig for helse. Servicevertens oppgave er å skape matglede rundt måltider og avlaste pleiepersonalet for kjøkkentjenesten.

Opprettholde aktivtører på alle sykehjem

Aktivtørenes arbeidsoppgaver er å tilrettelegge for daglige aktiviteter for grupper og enkeltpersoner og gjennomføre kulturelle fellesarrangement. Dette er viktig for livskvaliteten for beboerne på sykehjemmene.

Motvirke digitalt utenforskap

Mange eldre har problemer med å følge med i den digitale utviklingen. For å bidra til økt digital inkludering for alle må kommunen ha fokus på dette, lage møteplasser og utvikle tiltak i samarbeid med brukerne, frivillige og interesseforeninger. Byrådet bes intensivere arbeidet for å sikre digital inkludering.

Innbyggere med nedsatt funksjonsevne

Trondheim skal være en inkluderende by der alle får ta del i fellesskapet. Universell utforming skal vektlegges tungt i byplanlegging og utbyggings- og rehabiliteringsprosjekt. Trondheim kommune skal være en foregangskommune når det gjelder tilrettelegging og ansettelse av personer med nedsatt arbeidsevne.

Det er helse- og omsorgstjenesten i kommunen som er ansvarlig for brukerstyrt personlig assistanse for praktisk bistand, opplæring og støttekontakt. Det er arbeidsgiver og NAV som har ansvar for å følge opp tilrettelegging i arbeid, og utdanningsinstitusjonene som har ansvar for tilrettelegging under utdanning. Trondheim Arbeiderparti mener det er mye å hente på større fleksibilitet i samarbeidet mellom ulike sektorer som hver og en har et selvstendig ansvar for å gjøre det mulig for funksjonshemmede å få aktive og mest mulig uavhengige liv. Ulike finansieringsordninger og budsjettposter må ikke stå i veien for å finne løsningen som i sum er best.

Flyktninger etter introduksjonsprogrammet

Etter endt introduksjonsprogram for flyktninger, er det færre som går over i skole, utdanning eller arbeid i Trondheim enn i sammenlignbare kommuner. Arbeiderpartiet ber om en styrket innsats. Byrådet bes redegjøre for konkrete tiltak kommunen har iverksatt og hvilke planer som foreligger for å få flere flyktninger over i skole, utdanning eller arbeid etter introduksjonsprogrammet.

BPA - Brukerstyrt personlig assistanse

Målet med BPA-ordningen er at personer med assistansebehov får et aktivt og mest mulig uavhengig liv til tross for funksjonsnedsettelsen. Arbeiderpartiet vil utvikle tilbudet med brukerstyrt personlig assistanse til å bli et kikestillingsverktøy for deltakelse i samfunnslivet. Det er et mål for Arbeiderpartiet at ordningen og finansieringen av BPA gir et riktig og forutsigbart tilbud til de som trenger og ønsker det.

Sikre alle et trygt og godt hjem

Arbeiderpartiet mener det er et politisk ansvar å sikre bygging av flere boliger. Byrådets enighet med SV om arealplan har stoppet byggeklare prosjekter og skapt usikkerhet, noe som vil føre til høyere boligpriser, særlig for unge og førstegangskjøpere.

Arbeiderpartiet vil jobbe for at flere får muligheten til å eie sitt eget hjem. Rimelig utleie og leie-til-eie-ordninger er viktige tiltak for å hjelpe flere inn på boligmarkedet. Vi vil samarbeide med boligstiftelser og non-profit aktører for å utvikle slike tilbud, blant annet gjennom tilrettelegging og bruk av kommunens eiendommer.

Et verdig ytelsesnivå

I møte med dyrtid og økende fattigdom er det viktig å sikre økonomien til de mest sårbare menneskene i byen vår. Når Arbeiderpartiet styrte byen justerte vi opp nivået på sosialhjelpssatsene, samtidig som vi satset tydelig på å få flere i arbeid. Vi sier tydelig nei til å justere ned satsene fra dagens nivå, og vil sikre at barnetrygden holdes utenfor beregningen av sosialhjelp.

Arbeiderpartiet vil jobbe for at nivået på trygdeytelser og andre ytelser sikrer at folk kan leve anstendige liv. Vi ber byrådet utrede om dagens sosialhjelpssatser er tilstrekkelige for å oppnå denne målsetningen, og vurdere å øke satsene utover den statlige minstenormen.

Oppvekst og utdanning

Arbeiderpartiet er opptatt av at alle barn får en god og trygg start på livet. Barne- og ungdomstiden er verdifull i seg selv, men også viktig for å forberede seg til voksenlivet.

Barnehagen skal være et trygt sted å være, og gi alle barn et godt pedagogisk tilbud på gode mestrings- og læringsarenaer. Barndommens egenverdi må vektlegges, og fri lek må i større grad anerkjennes som en viktig del av et barns hverdag.

Vårt mål er en god fellesskole der alle barn opplever tilhørighet, mestring og læring. Det er mye som er bra i Trondheimsskolen, med dyktige ansatte som gjør en svært god jobb. Likevel er det for mange ansatte som har en krevende arbeidshverdag, og for mange elever går ut av skolen uten den kunnskapen de trenger. I tillegg faller motivasjonen og trivselen gjennom skoleløpet, og det er en utvikling vi må snu. Arbeiderpartiet mener en praktisk og variert skolehverdag øker læring og kunnskap for alle elever. For å lykkes, trengs en kraftfull satsing på utstyr, skolebygg og skolegårder.

Vi skal stille krav til elevene, gjenreise respekten for læreren, og gi lærerne gi lærerne tilliten og handlingsrommet de trenger for å gjøre jobben sin. Vi skal styrke laget rundt elevene og legge til rette for at flere gjennomfører skoleløpet. Vi vil bedre balansen mellom skjerm og bok ved å gi elevene flere fysiske skolebøker. Vår regjering har gjennomført flere av vår tids store velferdsreformer: billigere barnehage og gratis kjernetid i SFO for 1.-3. klassingene. Det bidrar til at alle kan delta i fellesskapene hvor lek, språklæring og sosialisering står sentralt. Vi skal bygge videre på dette, og etablere en mer helhetlig skolehverdag for 1.-4. klasse, hvor lek og læring, aktivitet og næring, kombineres gjennom dagen.

For å sikre en god oppvekst for alle, er vi nødt til å fange opp dem som faller utenfor. Derfor er tidlig innsats og forebygging viktig for Arbeiderpartiet. Trondheim har i de senere år styrket skolehelsetjenesten og trappet opp lavterskeltilbud for barn og unge gjennom Trondheimshjelpe. Dette skal vi fortsette med. Trondheim Arbeiderparti er også stolte av at vi gjennom flere år var med på å løfte barnevernet i Trondheim. Derfor er vi sterkt kritisk til at byrådet har foreslått å kutte i det byomfattende barnevernsarbeidet. Byrådet sitt kuttforslag vil ramme barna og ungdommene som trenger kommunen aller mest.

Drift – Oppvekst og utdanning

Styrking av skole og SFO

(117,5) 470 millioner totalt

Fellesskolen trenger godt kvalifiserte lærere, fagarbeidere og andre ansatte som har tid til hver enkelt elev. Arbeiderpartiet har som mål å styrke laget rundt eleven, gjennom å rekruttere og beholde ansatte med variert kompetanse og erfaring. Vi sier nei til kutt i bemanningen og setter av 117,5 millioner ekstra i 2025, og totalt 470 millioner mer i løpet av den neste fireårsperioden for å fortsette opptrapping av ansatte i skolen.

Toppet bemanning i barnehage

(2,2) 11,2 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil sørge for at opptrappingen av bemanning i barnehagene fortsetter, bl.a. gjennom arbeidet med "Toppet bemanning". I Trondheim har vi i flere år hatt prosjektet toppet bemanning med en ekstra voksen i full stilling i flere av kommunens barnehager. Dette har gitt gode resultater for enhetene, f.eks. ved å redusere sykefraværet og ved å skape bedre rammer for både ansatte og barna. Erfaringene så langt er gode og Arbeiderpartiet ønsker å utvide ordningen.

Flere ansatte i barnehagene

(26) 112 millioner totalt

Alle barnehagebarn skal oppleve gode barnehager med trygge og kompetente voksne som har tid og tillit til å følge opp hver enkelt. Det gir trygghet og stimulerer til lek, læring og utvikling. Under rødgrønt styre ble det bevilget midler for en bemanning utover minstenormen i barnehagene. Vi reverserer Høyrebyrådets foreslåtte kutt, og styrker i tillegg bemanning i barnehagene utover dette med 10 millioner.

Byomfattende barnevern (BRA)

(30) 120 millioner

Byrådet har foreslått å kutte i det byomfattende barnevernet som sikrer et godt tilbud for barn og unge som trenger det. Det byomfattende tilbudet bidrar til en rekke oppgaver som, bl.a. som tilsyn, oppfølging av barn som er plassert utenfor hjemmet og barneverntiltak for enslige mindreårige flyktninger for å nevne noe. De er tilgjengelig året rundt, og har en turnusbasert tjeneste som er tilgjengelig morgen og kveld, hverdag og helligdag. Kommunen, barna og familiene det gjelder er avhengig av at hjelpen er tilgjengelig når det virkelig trengs. Arbeiderpartiet mener at det er uakseptabelt å kutte i det byomfattende tilbudet som både jobber forebyggende og ivaretar mennesker i særlig sårbare situasjoner.

Helse- og avlastningstjenesten

(12,5) 50 millioner totalt

Arbeiderpartiet ser en økende utfordring med flere barn, unge og familier som har omfattende behov for avlastning og helsehjelp. Behovene vokser raskt, og det er nødvendig med et omstillingsarbeid for å sikre at tilbudene kan møte etterspørselen på en bærekraftig måte.

Barnevernsvakta**(1,5) 6 millioner totalt**

For Arbeiderpartiet er det viktig å sikre at Barnevernsvakta har ressursene som trengs for å ivareta sitt viktige arbeid. Som en døgnbemannet tjeneste er det nødvendig med et styrket budsjett for å sikre en forsvarlig turnus og opprettholde kvaliteten på arbeidet.

Ungt Entreprenørskap**(1) 4 millioner totalt**

Tilbudet til Ungt Entreprenørskap beriker Trondheimsskolene, og bidrar til å utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre dette gode samarbeidet.

Styrke skolehelsetjenesten**(2,5) 10 millioner totalt**

Arbeiderpartiet mener det er avgjørende å ivareta og videreutvikle skolehelsetjenesten som et lavterskeltilbud for barn og unge. Skolehelsetjenesten er en viktig del av det forebyggende arbeidet på skolene og spiller en sentral rolle i å sikre tidlig innsats for å møte fysiske, psykiske og sosiale utfordringer.

En styrking vil bidra til økt tilgjengelighet og kvalitet, slik at flere barn og unge kan få rask hjelp når de trenger det. Dette inkluderer blant annet flere helsesykepleiere, tettere oppfølging av elever i sårbare situasjoner, og et bredere tilbud om samtaler, rådgivning og helseopplysning i skolen. Med en total økning på 10 millioner kroner i planperioden vil vi sikre at skolehelsetjenesten kan bedre tilpasse seg det økte behov ute på skolene våre. Målet er å bidra til tryggere oppvekstvilkår, bedre psykisk helse og redusert frafall i skolen.

Investeringer – oppvekst og utdanning**Voldsminde barnehage med familieavdeling****9,2 millioner totalt**

Arbeiderpartiet prioriterer penger til oppstart av rehabilitering og utvidelse av Voldsminde barnehage med familieavdeling i perioden. Dette er en viktig del av områdeløftet i bydelen.

En mer praktisk skole, rentekompensasjon

Trondheim Arbeiderpartiet ønsker en mer praktisk skole der flere opplever mestring og læringslyst. Vi ønsker at praktiske fag skal vektlegges mer, og en mer praktisk tilnærming til teoretiske fag. Skal vi lykkes med å skape en mer praktisk skole må vi ha lærere med riktig kompetanse, vi må ha gode undervisningsarealer, vi trenger utstyr å jobbe med, og vi trenger å prioritere tid til praktisk skolearbeid. Ap-regjeringen har derfor opprettet en ordning som gjør at kommuner kan få rentekompensasjon for investeringer som bidrar til mer praktisk og variert opplæring, og Trondheim Arbeiderparti ønsker å benytte seg av denne. For Trondheim utgjør investeringsrammen 229 795 000 kroner, og den gjelder over en 8 årsperiode.

Verbalforslag – oppvekst og utdanning

Utvide kapasiteten ved de byomfattende tilbudene i Trondheimsskolen

Økt pågang av funksjonshemmede elever med omfattende hjelpebehov i Trondheimsskolen viser at de byomfattende tilbudene ikke har kapasitet til å ivareta alle behov. Denne utviklingen har skoleeier sett over år. Et resultat av denne manglende kapasiteten er at elevenes nærskole kan bli satt i en faglig, økonomisk og ofte bygningsteknisk utfordring. Bystyret ber byrådet utrede om kapasiteten ved de byomfattende tilbudene bør utvides for å imøtekomme nåværende og framtidige behov. Ved for eksempel Dalgård skole og ressurscenter kan det allerede fra høsten 2025 opprettes ytterligere en gruppe med inntil 10 elever. Skolen har den kompetanse og erfaring dette krever.

Kultur, idrett og frivillighet

Et godt kultur- og idrettstilbud i Trondheim gir aktive liv, mestring og tilhørighet. Arbeiderpartiet vil gjøre det enklere for folk i alle aldre å delta i fritidsaktiviteter. Samtidig støtter vi opp under profesjonelle utøvere i idrett og kultur.

Det er mange som har fått trangere økonomi. Det er viktig at barn og unge gis mulighet til å delta i fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes lommebok. Derfor bruker Arbeiderpartiet penger på å holde deltakeravgiftene nede. Vi aksepterer heller ikke den foreslåtte økningen av egenbetaling i kulturskolen, og vi bruker mer penger til utstyr i kultur og idrett.

Trondheim Arbeiderparti vil sikre gode tilbud for både idrett, kultur og friluftsliv i hele kommunen. Dette inkluderer utbygging av et næranlegg for ski i Steintrøa og ferdigstilling av en ny tursti langs Nidelva, samtidig som vi støtter festivaler og arrangement, med Ski-VM 2025 som et høydepunkt. De siste årene har vi blant annet investert i anlegget for nordiske grener i Granåsen og kommunens første innendørs fotballhall, som snart står klar. Med dagens høye rente- og kostnadsnivå utsettes planene om nytt bydelsbasseng og ishall.

Drift – Kultur, idrett og frivillighet

Lavere aktivitetsavgift

(4) 16 millioner totalt

Arbeiderpartiet vil sette av ekstra midler til breddeidrett for barn og unge under 18 år slik at økonomien ikke stenger barn og unge ute. Med vårt forslag økes den årlige aktivitetsstøtten fra 2,3 millioner til 6,9 millioner. Totalt vil økt tilskudd til idrettslagene skape en større ramme for å redusere aktivitetsavgiften.

Instrumentfond og utstyrsstipend

(3) 12 millioner totalt

Arbeiderpartiet fortsetter å trappe opp potten til utstyr og instrumenter til korps og kulturskolen og setter av 12 millioner ekstra til dette formålet i perioden.

Tilskudd til kulturaktiviteter

(1) 4 millioner totalt

Tilskudd til kulturaktiviteter for barn og unge økes med 1 million og deler av potten øremerkes til gratis-tilbud for barn i sommerferier.

Utstyr til kommunale og private anlegg

(2) 8 millioner totalt

Kommunale og private haller og anlegg, både innendørs og utendørs, er avhengig av å ha godt utstyr tilgjengelig. Dette også for å redusere utstyrspresset for barn og unge, og for å redusere idrettslagenes

Seniorkultur

(1) 4 millioner totalt

Trondheim skal være en foregangskommune i arbeidet med kulturtilbud for seniorer. Arbeiderpartiet setter av 4 millioner ekstra i planperioden for å styrke satsingen på seniorkulturen.

Bevare Ramallah-stipendet

(0,1) 0,4 millioner totalt

Kunst- og kulturstipendet på 50 000 kroner, gis hvert år til en Trondheimskunstner/kulturarbeider. Stipendet bidrar til å styrke det kunstfaglige og/eller kulturelle samarbeidet mellom Trondheim og Ramallah. Gjennom kulturstipend Ramallah er det etablert et godt samarbeid mellom kunst- og kulturmiljøene i Trondheim og vår vennskapsby Ramallah. Arbeiderpartiet ønsker å videreføre dette gode samarbeidet med vår palestinske vennskapsby.

NM i Friidrett

0,7 millioner totalt

Trondheim kommune har mottatt søknad fra Trondheimsalliansen om økonomisk tilskudd til gjennomføring av NM i Trondheim. Arbeiderpartiet foreslår å legge inn 0,7 millioner kroner i budsjettet for 2026.

Investeringer – Kultur, idrett og frivillighet

Investeringstilskudd Leangen

21 millioner totalt

Leangen idrettshall har vært høyest prioritert av idrettsrådet i Trondheim i flere år. For å kunne realisere hallen har idrettslagene et behov for et investeringstilskudd. Arbeiderpartiet ønsker oppstart av hallen i løpet av planperioden og setter av 21 millioner til dette.

Verbalforslag - Kultur, idrett og frivillighet

Inkluderingsmidler fra regjeringen

Regjeringen har bevilget 100 millioner kroner til barn og unge i idretten for å øke deltakelsen og redusere kostnadene. Midlene skal spesielt støtte områder med lav inntekt. Midlene fra regjeringen er et tiltak for å redusere kostnader i idretten for familier med lavinntekt, og pengene bidrar sterkt til at idrettslag klarer å opprettholde et tilbud for denne sårbare målgruppen. Byrådet bes komme tilbake til oppvekst- og kulturutvalget med en plan for hvordan pengene fordeles mellom idrettslagene i Trondheim, og hvilke planer byrådet har for å inkludere flere i idretten i løpet av 2025.

Bærekraftig byutvikling

Trondheim har satt seg ambisiøse klimamål, men for å nå disse må vi tørre å ta modige valg og prioritere riktig. En bærekraftig byutvikling handler både om miljø, energi, næring og samferdsel. Skal vi lykkes med klimaomstilling er vi nødt til å lykkes med karbonfangst, vi må redusere klimautslipp fra anleggsvirksomhet og transport, og det må etableres energistasjoner og infrastruktur for transport- og anleggsbransjen.

Arbeiderpartiet vil sikre en helhetlig byutvikling. En stor del av Trondheims befolkning lever sine liv i bydelene. Arbeiderpartiet er opptatt av å gi innbyggerne gode og likeverdige tjenester der de bor. I bydelene må det legges til rette for ulike sentrumsfunksjoner og tilstrekkelig grøntområder. Det må settes av nok næringsareal for å ivareta eksisterende og skape nye arbeidsplasser i byen. Vi må bygge nok boliger slik at folk har råd til å bo i Trondheim. Vi skal restaurere natur og utbygging skal være basert på kunnskapsbaserte og helhetlige vurderinger.

Det skal lønne seg å ta klimavennlige valg. Gjennom Miljøpakken skal vi stille strenge krav til å oppfylle nullvekstmålet og ambisjonene i byvekstavtalen, og vi skal prioritere flere avganger og billigere buss.

Byens utfordringer med karbonutslipp og kraftunderskudd må sees i sammenheng. Restavfallet vårt går til Statkraft Varme, som produserer fjernvarme til 72 000 Trondhjemmere (33 % av Trondheims innbyggere). Statkraft vurderer et salg av Statkraft Varme sitt fjernvarmeanlegg på Tiller, og Arbeiderpartiet mener mulighetene for å gå inn på eiersiden bør utredes og vurderes.

Investering - Byutvikling

Tiltak som reduserer energibehov i egne bygg (100) 400 millioner totalt

Aktiviteten i bygg- og anleggsbransjen forventes å avta utover i perioden og det vil være behov for en aktiv motkonjunkturpolitikk. Rehabilitering av bygg er det som sysselsetter flest i bransjen, og det er et stort behov for energieffektivisering fremover. Arbeiderpartiet setter av 400 millioner i 4 årsperioden til rehabilitering og energieffektivisering.

Utrede muligheten for kjøp av Statkraft varme 2 millioner totalt

Statkraft vurderer et salg av Statkraft Varme sitt fjernvarmeanlegg på Tiller, og Arbeiderpartiet mener mulighetene for å gå inn på eiersiden bør utredes.

Nei til Munkegata som miljøgate

Byrådet har foreslått at det skal brukes totalt 250 millioner kroner på å gjøre Munkegata om til en miljøgate. Arbeiderpartiet vil skrote forslaget.

Verbalforslag - Byutvikling

Trondheimsregionen

Trondheimsregionen er viktig for å styrke forskning, næringsliv og kultur, og sikre gode tjenester til over 300 000 innbyggere. Å bevare dette samarbeidet er viktig i arbeidet for å sikre regionens vekst og konkurransekraft.

Samtidighetsregulerende tiltak strøm

Energibehovet i Trondheim varierer sterkt gjennom døgnet. Samtidighetsregulerende tiltak demper presset på strømmettet og bidrar til stabilisering av strømprisene. Byrådet bes se på ulike samtidighetsregulerende tiltak.

Miljølab

Arbeiderpartiet ønsker å bevare Miljølab, og ber derfor byrådet om å få i dialog med ansatte og tillitsvalgte med tanke på å videreføre kompetansen og beredskapen i en byorganisasjonsmodell innenfor dagens driftsramme. Dersom dette ikke lar seg gjøre bes byrådet komme tilbake til bystyret for endelig behandling.

Studentbyen Trondheim

Trondheim er en stolt studentby, og nærmere 40 000 studenter bidrar med kunnskap, innovasjon, frivillighet og engasjement i byen vår. Byens studentmiljø preger både kulturen, næringslivet og utviklingen av Trondheim som en fremtidsrettet og inkluderende by. Arbeiderpartiet har som mål at Trondheim skal være Nordens beste studentby, og vi er derfor tydelig på at vi trenger en aktiv studentepolitikk som gir studentene gode forutsetninger for å trives mens de er i byen vår.

En god fysisk og psykisk helse bidrar til trivsel. Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) er dystre lesing, og Arbeiderpartiet vil derfor styrke helsetilbudet for studenter i Trondheim. Derfor vil vi styrke og utvide både samskipnadens og kommunens tilbud.

For mange studenter er Trondheim en mellomstasjon i livet, men vi ser også at flere blir værende i byen etter at studiene er over. Arbeiderpartiet ønsker flere Trondhjemmere, og vi vil derfor se på hvordan vi kan få flere til å melde flytting til byen.

Drift – Studentbyen Trondheim

Økt aldersgrense på Helsestasjon for unge (HFU) ***(1,5) 6 millioner totalt***

Formannskapet har vedtatt å utvide aldersgrensen på Helsestasjon for unge (HFU) i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger. Arbeiderpartiet er opptatt av at dette må reflekteres i budsjettet for å opprettholde kvaliteten, og vi setter derfor av totalt 6 millioner kroner til dette.

Psykososialt arbeid ***(1,5) 6 millioner totalt***

Psykisk helsehjelp skal være tilgjengelig for alle innbyggere. Sit sitt psykiske helsetilbud er et viktig supplement til de kommunale tjenestene. Arbeiderpartiet mener dette tilbudet må styrkes, og vi setter derfor av totalt 6 millioner kroner til dette.

Verbalforslag – Studentbyen Trondheim

Insentiver for å få studenter til å melde flytting

Flere norske kommuner har innført ulike insentivordninger for å oppmuntre studenter til å melde flytting til studiestedet. Det er bra for den enkelte, og det gir økte inntekter for kommunen. Byrådet bes se på hvordan vi kan få flere studenter til å melde flytting til byen vår.

Inndekning

Reduksjon av byrådet, sammenslåing av byrådsavdelinger (7) 28 millioner totalt

Arbeiderpartiet mener at reduksjon av byrådet og sammenslåing av byrådsavdelinger er et fornuftig grep for å frigjøre midler til andre formål.

Bystyret (3) 12 millioner totalt

Arbeiderpartiet har foreslått en alternativ modell for godtgjøring som gir innsparing i forhold til dagens modell.

Besparelse KI (0) 20 millioner totalt

Det forventes en besparelse i perioden på grunn av økt bruk av kunstig intelligens, dataanalyse og visualisering.

Redusert behov for vikarinnleie pga. økt grunnbemanning (2) 15 millioner totalt

På grunn av økt grunnbemanning forutsetter vi redusert vikarinnleie i perioden.

Reduserte energikostnader pga. Enøktiltak (2,5) 22,5 millioner totalt

På grunn av store investeringer i rehabilitering og energieffektiviseringstiltak i bygg forutsetter vi reduserte energikostnader i perioden.

Bedre prosjekt-/økonomistyring (0) 12 millioner totalt

Det forventes en besparelse grunnet bedre prosjektstyring, program og porteføljestyling.

Mindre øvrige avdrag (80) 290 millioner totalt

Arbeiderpartiet velger å betale ned mindre i øvrige avdrag i perioden.

Tabeller

Drift – Arbeiderpartiets forslag

Område	Tiltak/prosjekt	2025	2026	2027	2028
Barnehage	Videreføre toppet bemanning	2,2	3,0	3,0	3,0
Barnehage	Økt bemanning i barnehage	26	26	30	30
Skole	Styrking av skole og SFO	117,5	117,5	117,5	117,5
Skole	Videreføring Ungt Entreprenørskap	1,0	1,0	1,0	1,0
Skole	Styrke skolehelsetjenesten	2,5	2,5	2,5	2,5
Helse og omsorg	Gratis trygghetsalarm for alle	2,5	2,5	2,5	2,5
Eldreomsorg	Styrke helse- og velferdssentrene	100,0	100,0	100,0	100,0
Velferd og inkludering	Bevare Dialogsenteret	3,0	3,0	3,0	3,0
Velferd og inkludering	Økte satser for sosialhjelp i flerbarnsfamilier	5,0	7,0	7,0	7,0
Oppvekst	Barnevernsvakta	1,5	1,5	1,5	1,5
Oppvekst	Helse- og avlastningstjenesten	12,5	12,5	12,5	12,5
Oppvekst	Opprettholde BRA	30,0	30,0	30,0	30,0
Velferd og inkludering	Styrke BOA	10,0	10,0	10,0	10,0
Kultur og idrett	Lavere aktivitetsavgift	4,0	4,0	4,0	4,0
Kultur og idrett	Instrumentfond og utstyrsstipend	3,0	3,0	3,0	3,0
Kultur og idrett	Utstyr til idrettsanlegg	2,0	2,0	2,0	2,0
Kultur og idrett	Tilskudd til kulturaktiviteter	1,0	1,0	1,0	1,0
Kultur og idrett	Seniorkultur	1,0	1,0	1,0	1,0
Kultur og idrett	Tilskudd til NM i friidrett	0,0	0,7	0,0	0,0
Kultur og idrett	Bevare Ramallah-stipendet	0,1	0,1	0,1	0,1
Helse og omsorg	Bevare Stavne arbeid og inkludering	2,0	2,0	2,0	2,0
Helse og omsorg	Bevare treffstedet for psykisk helse og rus i Klæbu	1,8	1,8	1,8	1,8
Helse og omsorg	Økt aldersgrense HFU	1,5	1,5	1,5	1,5
Helse og omsorg	Sit, psykososialt arbeid	1,5	1,5	1,5	1,5
Helse og omsorg	Psykisk helse og rus	3,7	3,7	3,7	3,7

Investering – Arbeiderpartiets forslag

Område	Tiltak/prosjekt	2025	2026	2027	2028
Barnehage	Voldsminde barnehage	0,0	0,0	0,0	9,2
Helse og omsorg	Søbstad helsehus	0,0	6,5	30,0	225,0
Kultur og idrett	Investeringstilskudd Leangen	0,0	0,0	10,0	11,0
Byutvikling	Energieffektivisering i egne bygg	70,0	70,0	70,0	70,0
Byutvikling	Nei til miljøgata	-2,2	-3,2	-10,5	-48,0
Klimainvesteringer	Utrede kjøp av Statkraft Varme	2,0	0,0	0,0	0,0

Innsparinger – Arbeiderpartiets forslag

Område	Tiltak/prosjekt	2025	2026	2027	2028
Byrådet	Reduksjon av byrådet	-7,0	-7,0	-7,0	-7,0
Bystyret	Arbeiderpartiets modell	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Diverse innsparinger	Redusert behov for vikarinneleie pga. økt grunnbemanning	-2,0	-4,0	-4,0	-5,0
Diverse innsparinger	Reduserte energikostnader pga. enøktiltak	-2,5	-5,0	-7,5	-7,5
Diverse innsparinger	Bedre prosjekt-/økonomistyring	0,0	-2,0	-5,0	-5,0
Diverse innsparinger	Besparelser KI	0,0	-3,0	-7,0	-10,0
Eksterne finanstransaksjoner	Mindre øvrige avdrag	-80,0	-75,0	-70,0	-65,0
Interne finanstransaksjoner	Bruk av disposisjonsfond	-27,3	-20,2	-19,1	-20,1
Statlige tilskudd	Tilleggsinnstilling til statsbudsjettet	-173,6	-157	-157	-157
Statlige tilskudd	Budsjettforlik AP/SP/SV	-39,9	-62,5	-62,5	-62,5